

Prologus in paralipo.

Præfatio sancti Hieronimi in librum dabitur
bzeiamin: qui et paralipomenon. quod nos
dicere possumus verba dierum. incipit.

Sed si septuaginta interpretum. pura. et ut ab
eis in grecum versa est editio
permaneret. superflue mihi christo
mati episcoporum sanctissime
atque doctissime impelleres. ut hebreæ tibi vo
lumina latino sermone transferres. Quod enim
semel aures hominum occupauerat. et nascen
tis ecclesie roborauerat fide. iustum erat etiam
nostro silentio comprobari. Nunc vero cum per
varietate regionum diuersa serant exemplaria.
et germana illa antiqua et translatio corrupta
sit atque violata nisi arbitrii putas: aut plu
ribus iudicare quid verum sit: aut nouum opus
in veteri ope cedere: illudentibusque iudicis.
cornicum. ut dicitur. oculos configere. Alexan
dria et egyptus in septuaginta suis. Elicium
laudat auctorem: constantinopolis usque anti
ochiam luciani martiris exemplaria. probat.
Medie inter has puincie palestinos codi
ces legunt: quos ab origine elaboratos eu
sebius et pampphilus vulgauerunt. Totusque
orbis hac iter se trifaria varietate pugnat
Et certe Origenes non solum exemplaria compo
suit quattuor editionum et regione singula ver
ba describens: ut vnus dissentiens statim ce
teris inter se consentientibus arguat. sed quod
maioris audacie est: in editione septuaginta
theodocionis editionem miscuit. astericis desi
gnas que minus fuerint. et virgulis que ex
superfluo videbantur apposita. Si igitur aliis
licuit non tenere quod semel susceperant. et post
septuaginta cellulas. que vulgo sine auctore ia
ctantur. singulas cellulas aperuere. hocque in
ecclesijs legitur quod septuaginta nescierunt. cur
me non suscipiant latini mei. qui inuolata edi
tione veteri ita nouam condidi. ut labore meum
hebreis. et quod his maius est. apostolis aucto
ribus comprobem. Scripsi nuper librum de
optimo genere interpretandi ostendens illa
de euangelio: ex egypto vocari filium meum.
et quoniam nazareus vocabitur. et videbunt in que
copulerunt. et illud apostoli: quod oculus non
vidit nec auris audiuit. et in cor hominis non
ascenderunt que preparauit deus diligentibus
se. ceteraque his similia in hebreorum libris inue
niri. Certe apostoli et euangeliste. septuaginta
interpretes nouerunt. et vnde eis hec que in se
ptuaginta interpretibus non habetur. Chri
stus dominus noster vtriusque testamenti conditor in
euangelio secundum iohannem. qui credit inquit in
me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius
fluent aque viue. Utique scriptum est: quod salua
tor scriptum esse testatur. Ubi scriptum est: Se
ptuaginta non habent: apocrypha nescit ec
clesia. Ad hebreos igitur reuertendum est: vnde
et dominus loquitur. et discipuli exempla presunt
Nec pace veterum loquor et obtreccatoribus
meis tamen respondeo. qui canino dente me ro

dunt. in publico detrahentes. et legentes in
angulis. id est. accusatores et defensores: cum in
alijs probent quod in me reproband: quasi virtus
et vicium non in rebus sit. sed cum auctore mutet
Leterum memini editionem septuaginta transla
torum olim de greco emendata tribuisse me
nostris: nec inimicum debere estimari eorum
quos inuentu fratrum semper edissero. Et quod
nunc dabitur bzeiamin. id est. verba dierum interpretat
sum. idcirco feci: ut inextricabiles mores et
siluam nominum que scriptorum confusa sunt vi
cio. sensuumque barbarie aptius et per versuum
cola digerere: mihi metipsum et meis iuxta hil
mentum canens. si aures surdi sunt ceterorum.

Item alius prologus.

Eusebius hieroni
mus: domoni et rogatiano suis
in christo ihesu. salutem. Duo
grecorum historias magis intelli
gunt qui athenas viderint: et tertium virgi
lij librum a troade per leuchaten et a crocerau
nia ad siciliam. et inde ad ostia tyberis nauis
gauerint: Ita sancta scriptura lucidius in
tuebitur qui iudeam oculis contemplantur et
et antiquarum urbium memorias. locorumque vel
eadem vocabula vel mutata cognouerint. Cui
et nobis curæ fuit cum eruditissimis hebreorum
hunc laborem subire: ut circumemus puincia
quam vniuersæ christi ecclesie sonant. Fateor
enim mihi domonem et rogatiane charissimi nunquam
me in diuinis voluminibus proprijs viribus
credidisse nec habuisse opinionem meam: sed
ea etiam de quibus scire me arbitrabar iterro
gare me solitum. Quantomagis de his super
quibus anceps eram. Denique cum a me nuper
litteris flagitassetis: ut vobis palipomenon
latino sermone transferrere de tyberide legi
quondam auctorem qui apud hebreos admira
tioni habebat assumpsi. et cotuli cum eo a ver
tice. ut aiunt. usque ad extremum vnguez. et sic
confirmatus auius sum facere quod iubebatis
Libere enim vobis loquor. Ita enim in grecis
et latinis codicibus hic nominum liber vicio
sus est: ut non tam hebreæ quam barbara quedam
et sarmatica noia cõiecta arbitrãdum sit. Nec
hoc septuaginta interpretibus que spiritu sancto
pleni ea que vera fuerunt transtulerant: sed scri
ptorum culpe ascribendum. dum de iemendatis
iemendata scriptitant et sepe tria nomina sub
tractis e medio sillabis in vnum vocabulum
cogunt: vel e regione vnum nomen. propter lati
tudinem suam in duo vel tria vocabula diuidunt.
Sed et ipse appellaciones non homines ut ple
rius estimat: sed vrbes. et regiones. et saltus
et puincias sonant. et oblique sub interpreta
tione et figura eorum quedam narratur historie.
de quibus in regnum libro dicit: Nonne ecce hec
scripta sunt in libro verborum dierum regum
iuda: Que vtiq; in nostris codicibus non ha
bentur. Hoc primum sciendum quod apud hebreos
os paralipomenon liber vnus sit. et apud

illos vocatus danielamin .i. verba dieruz. qui propter magnitudinem apud nos diuisus est. Deinde etiam illud attendendum. quod frequenter nomina non vocabula hominum. sed rerum. vt dixi. significantias sonant. Ad extremum quod omnis eruditio scripturarum in hoc continetur. et hystorie que vel pretermisissent sunt in suis locis. vel perstricte leuiter. hic per quedam verborum compedia explicetur. Dictionum itaque verstrarum adiutus auxilio. nisi librum beniuolis placitum tamen inuidis displiciturum esse non ambigo. Optima enim queque vt ait plinius malunt contemnere plerique quam discere. Si quis in hac interpretatione voluerit aliquid reprehendere. interroget hebreos. suam conscientiam recolat. videat ordinem textumque sermonis. et tunc nostro labori si potuerit detrahatur. Ubique ergo asteriscos. i. stellas radiare in hoc volumine videritis: ibi sciatis de hebreo additum quod in latinis codicibus non habetur. Ubi vero obelus transuersa scilicet virga posita est: illic signatur quid septuaginta interpretes addiderunt. vel ob decoris gratiam. vel ob spissantem autozitatez. licet in hebreis voluminibus non legatur.

Paralipomenon liber instrumenti veteris epithome. tantus ac talis est. vt absque illo si quis scientiam scripturarum sibi voluerit arrogare. semetipsum irrideat: per singula quippe nomina iuncturasque verborum et pretermisissent in libris regum tanguntur hystorie: et innumerabiles explicantur euangelij questiones.

Dam seth
enos cayna mala
leel iareth enoch

matusalem lamech noe sem cham
et iafeth. filij iapheth: gomer matres ad aquilonem habitant.
gog madai et iaua thubal mosoch
thiras. Porro filij gomer: ascenez et riphath et togozma. filij autem iafeth: elisa et tharsis cethim et doda

T et hiopia ab hebreis vsque hodie chus dicitur. **F** filij cham: chus et meframim. **T** sa quo libi. **F** hic obtinuit terram de qua iudei chanaanos eiecerunt. **F** a quo afri et phenices **I** phut et chanaa. **F** filij autem chus: **T** sa quo zabei arabes. **F** getuli in pre remotioris africe beremo coheretes. **F** a quo sabathe ni qui nunc astobon vel astabari nominantur. **T** hec duo antiqua vocabula perdidit. et que eis habeant ignoramus **Z**aba et euila sabatha et regma. et

sabathacha **P**orro filij regma: sabathacha et dadan. **C**hus aute genuit ne roth. **I**ste cepit esse potens in terra. **M**efraim vero genuit ludim et ananim et laabun et nephtuim: pbe trusim quoque et chasluim de quibus egressi sunt philistim et caphuri.

Chanaan vero genuit sidonem p mogenitum suum: et hegem quoque et iebusum et ammorzum et geranum aradium quoque et samaruz et ematheu. **F** filij sem: elah et assur et arfarat lud et aran. **F** filij autem ara:

Zaba. **R**a. **A** quo zabei. interpretatur nunc zaba arabia. **V**ni psalmo vbi habemus reges arabum et zaba. i. hebreo habet. reges zaba et zaba. p. m. un per sin secundum samech. **I**ste aut cepit. Quia insuetam tyrannidem primus arripuit. **H**ic fuit robustus venator coram domino. quod homines a dei cultura auertit. **V**ni iosephus. **F**ecit autem eos elatos ad iniuriam dei atque contemptum. **N**emroth filius cham filij noe qui cum esset audacior et manu fortissimus. suadebat hominibus vt non de sua felicitate sed propria virtute ascriberent. **S**ic homines a dei timore reuocabat: vt spem in propria virtute ponerent. **I**deoque putabant deum interminari diuinum. **V**nde turrim edificari suadebant. quam aqua non posset ascendere. **M**ultitudo autem prompta erat vt obediret nemroth. graue putans seruitium obsequi deo. **R**egnauit autem nemroth in babilone et in areth. **H**ec est edessa et in acha que est in libis et in chalamne que a selenco rege selencia dicta est. vel que nunc thesiphon dicitur.

Mefraim vero. **R**a. **E**xceptis laabim a quibus libies notati sunt qui prius phutei et chaslium que post philistim dicti sunt. quos nos corrupte palestinos dicimus. cetera gentes ignote sunt nobis: quod bello ethiopico subuerse in oblivione preteritorum nominum puenere. **P**ossederunt autem terram a gaza vsque ad extremos fines egypti.

Aratheum. **H**ic condidit archas oppidum contra tripolim in radicibus libani. a quo haud procul alia ciuitas fuit nomine sim. que vario euentu subuersa bellozum nomen tamen loco pristinum referuauit.

Aradium quoque. **A** quo aradij qui aradium insulas possederunt a gulto freto a phenicis littore separata.

Et samareu. **A** quo syrie cheles samaria ciuitas. nunc que taz a sinis que ab hebreis vt prius apud veteres appellatur.

Ematheum. **R**a. **A** quo emath ciuitas. **H**anc macedones que post alexandrum in oriente regnauerunt. epiphantiam nuncupauerunt. **A**lij antiochiam ita dicant putant. **A**lij non vere opinionem suam verisimili vocabulo consolantes. emaus primam ab antiochia mansionem edessam pgenitibus appellari putant et eadem apud veteres emath.

Filij sem. **H**ic ab enfrate ptef asie vsque ad indicum oceanum tenentur et aut

lingue cognatos et gentes. **D**e ionibus. i. grecis nascuntur elisei qui et colides. **V**ni ista lingua grece colis dicitur. **T**harsis. **R**a. **H**os iosephus alices arbitrat. vni et metro polis eorum tharsis dicit paulo aplo glofa. **L**ethim. **R**a. **A** quo cithei alias citia quebus vrbis apri citia al-citium dicitur vsque hodie. **R**ab. **D**odanim rhodij. sic enim septuaginta translulerunt. **L**egam varronis de antiquitate librorum et sinij capitonum et grecum hegonta. ceterosque et videbimus omnes pene insulas et totius orbis littora terrasque maritimas grecis accolis occupatas. que ab amano et thauo omnia maritima vsque ad oceanum possedere britannicum.

Phut. **R**a. **L**ibies a que et mauritanie sunt phut dicitur regio phutensis. **M**ulti autem scriptores tam greci quam latini huius rei testes sunt. **Q**uare autem in maxima climatis parte antiqui libie nomen pmanet. et reliqua terra dicatur africa non est huius temporis differere.

Chanaan vero genuit sidonem p mogenitum suum: et hegem quoque et iebusum et ammorzum et geranum aradium quoque et samaruz et ematheu. **F** filij sem: elah et assur et arfarat lud et aran. **F** filij autem ara:

C. I.
Noe. **R**a. **D**ecimus ab adam noe et in genesi et in paralipomenon monstratur: et apte decimus. quod pfectus est. **V**ni. **N**oe vir iustus erat. et pfectus in generationibus suis etc. **H**ic genuit sem cham et ia phet. p quos post diluuium rediina hominum dilataturn pgenies.

Filij iapheth. **H**ero. **H**ic possederunt terram in asia ab amano et thauo syrie cheles et cilicie montibus vsque ad flumen thanaum. **I**n europa vsque ad gadarum nomina loci et gentium relinquentes e quibus postea immutata sunt plurima pmanet cetera.

Thubal. **R**a. **H**iberes qui et hispani a quibus celtiberia licet quidam italos suspicent.

Mosoch. **R**a. **C**apadoces vni vrbis eorum vsque hodie maza cha dicitur. **S**eptuaginta vero interpretes capthurim capadoces arbitrantur.

Filij autem iauan. **G**reg. **A**b his diuisi sunt insule nationum

